

OBSAH

I. STAROVĚKÁ GNOSE...11

(Úvodem)

Problém názvosloví...13

II. PÍSEŇ O PERLE...16

(Hlavní rysy gnose)

Text písně o perle...16 Hlavní rysy gnostického myšlení...23

III. TAJNÉ KNIHY STAROVĚKU...31

(Prameny informací o gnosi)

Starověké spisy o gnosi...32 Gnostické texty...35

IV. VETŘELCI NA OLYMPU...41

(Předpoklady, kořeny a vznik gnose)

Mystéria...42 Platónská filozofie...47 Židovství a gnose...49
Gnostické spekulace...56 Božstvo Člověk...57 Ženský
princip...58

V. ZKLAMÁNÍ ZE SVĚTA...60

(Sociální pozadí gnose)

Vzdělané vrstvy...61 Gnostické obřady...67 Gnose a chudí
lidé...69

VI. NOVÉ OBJEVY...72

(Nález rukopisů z Nag Hammádí a jeho zpracování)

Kumránské texty...73 Nové nálezy na Sínaji...73 Bodmerovy
papyry...74 Nález textů u Nag Hammádí...75 Expedice Nag
Hammádí...83 Nejstarší kláštery...87 Cesta rukopisů
ve starověku...90

VII. ZÁHADNÁ KNIHOVNA...98

(Charakteristika jednotlivých textů z Nag Hammádí)

Označení... 98 Evangelium pravdy... 99 Tomášovo evangelium...101 Filipovo evangelium...103 Gnostické apokalypsy...107 Nové hermetické spisy...110 Zjevení Petrovo (NHC VII/3)...111

VIII. OD SIMÓNA K MÁNÍMU...117

(Gnose v dějinách)

Problémy spojené se Simónem a jeho družkou Helenou...118 Mýtus o božstvu Člověk...122 Simónovi žáci...123 Doklady učení o božstvu Člověk...124 Tajná kniha Janova...126 Kérinthos...126 Naasejci a Ofité... 127 Setovci a učení o Moudrosti či Barbeló... 129 Elchasaité...131 Karpokratés... 131 Basileidés... 132 Markión... 134 Valentinós... 136 Ptolemaios... 143 Hérakleón... 146 Markos... 146 Peraté... 147 Gnose v třetím století... 148 Novoplatonismus... 150 Mandejci... 153 Bardesanés... 155 Mání a manicheismus... 156 Gnostické prvky v islámu... 161 Středověké dualistické sekty... 162

IX. GNOSE VE SVĚTLE KRITIKY... 165

(Hodnocení gnose na podkladě jejího dějinného působení)

Novoplatónská polemika ; gnosí...165 Křesťanská polemika...166 Přímé zmínky o gnosí v Novém zákoně... 166 Společný důraz na askezi... 168 Gnostické prvky ve starých křesťanských formulích...170 Rozdíly mezi gnosí a křesťanstvím... 170 Duchovní soutěž mezi gnosí a křesťanstvím... 172 Křesťanský důraz na socialitu víry... 180 Problém janovských spisů... 182 Gnose v novověké kultuře... 191

X. Z GNOSTICKÝCH TEXTŮ... 194

(Překlad ukázek s výkladem)

Naasejský traktát...194 Poimandrés...204 Podstata archontů...212 Ukázky ze Tří Setových stél... 220 Gnostické výroky z Tomášova evangelia... 225 O Satornilovi a Basileidovi podle Eirénaia... 228 Z evangelia pravdy... 231 Náhrobní nápis Flavie Sofé... 231 Ze spisku Pistis Sofia... 232 Skutky Petra a dvanácti apoštolů (NHC VI/1)... 236 Z díla Klémenta Alexandrijského... 242 Korán: súra žen... 246 Z janovských spisů Nového zákona... 247

POZNÁMKY...	253
SLOVNÍČEK ODBORNÝCH VÝRAZŮ...	260
VÝBĚR Z LITERATURY...	268
SEZNAM VYOBRAZENÍ...	269
REJSTŘÍK VYBRANÝCH POJMŮ A JMEN	